

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ
ТЕОРЕТИЧНИХ І КЛІНІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНОМУ ВУЗІ

(Матеріали навчально-методичної конференції)

Полтава - 2005

РОЛЬ ПРАКТИЧНОГО ІСПИТУ В ЗАГАЛЬНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРЯ СТОМАТОЛОГА-ХІРУРГА

О.В.Рибалов, Л.М.Саяпіна, О.О.Розколуца, І.В.Яценко

Мета вищої медичної освіти - навчання і виховання високопрофесійного і широкоосвіченого спеціаліста. Тому основна мета педагогічної системи клінічної кафедри - одного з найважливіших підрозділів медичної академії - це вдосконалення підготовки майбутнього лікаря, який на основі творчого клінічного мислення спроможний оптимально вирішувати

питання діагностики та лікування хворого з використанням досягнень сучасної медичної науки. Критерієм цього є робота кафедри з опанування та закріплення практичних діагностичних і лікувальних навичок майбутніх спеціалістів та шліфування їхнього клінічного мислення.

На кафедрі хірургічної стоматології навчаються студенти IV і V курсів стоматологічного факультету - тобто студенти, які мають базову підготовку з фундаментальних Наук, загальноклінічну і спеціальну підготовку, отриману на суміжних кафедрах медичного, стоматологічного і пропедевтичного профілю. Студенти IV курсу вже мають уявлення про діагностичний процес, ознайомлені з найпоширенішими лікарськими маніпуляціями. Тому основне завдання навчання на кафедрі спеціального профілю полягає не тільки в засвоєнні теоретичних знань, а і в поглибленні знань і вмінь, опанованих студентами, в удосконаленні цих знань і вмінь, в опануванні новими прийомами і методами діагностики і Лікування стоматологічних хірургічних хворих.

Так, на IV курсі студенти стоматологічного факультету закріплюють навички діагностики запальних процесів органів порожнини рота і тканин

щелепно-лицевої ділянки, знання й уміння знеболювання тканин порожнини рота, обличчя і шиї, операції типового й атипового видалення зубів, розтину локальних і розлитих гнійно-запальних осередків тканин обличчя;

Крім цього, студенти IV курсу опановують навичками діагностики травм щелепно-лицевої ділянки, де особлива увага приділяється вміню опитування хворого - особливостям збору скарг, анамнезу ушкодження, навичкам огляду, пальпації та перкусії органів і тканин щелепно-лицевої ділянки, зондування ранових каналів, читання рентгенограм, комп'ютерних томограм, даних клінічних і параклінічних досліджень фізіологічних сервовищ організму.

Студенти в умовах поліклініки і стаціонару опановують практичними навичками обробки ран кісток і м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки - репозиції і фіксації зубів, альвеолярних відростків, відламків щелеп і кісток обличчя, первинної обробки ран, накладання м'яких і твердих, стандартних та індивідуальних пов'язок, лігатурного зв'язування зубів, шину-

вання щелеп, внутрішньоротового й екстраорального прямого і непрямого ретеосинтезу. Посилена увага приділяється знанням асептики й антисептики, вмінням обробки рук хірурга й операційного поля, медикаментозного лікування ран. В умовах стаціонару студенти також засвоюють знання й опановують навичками догляду за пораненими і хворими, лікувального харчування і, годування хворих, лікувальної фізкультури, механотерапії і фізіотерапевтичного лікування, тобто акцентується увага студентів на методах реабілітації хворих.

Засвоєні на III і IV курсах знання й уміння закріплюються й удосконалюються під час літньої виробничої лікарської практики, коли студенти самостійно ; під контролем практикуючого хірурга-стоматолога ведуть прийом хворих в умовах поліклініки. Під час виробничої практики студенти закріплюють практичні навички, в умовах самостійного лікарського прийому хворих вчать приймати рішення про методи діагностики і лікування в конкретних клінічних ситуаціях.

Студенти V курсу стоматологічного факультету протягом IX семестру вивчають складний розділ хірургічної стоматології і щелепно-лицевої хірургії - клініку, діагностику, методи лікування пухлиноподібних утворів і пухлин органів і тканин щелепно-лицевої ділянки і методи реабілітації хворих—реконструктивну і пластичну хірургію.

Важливою ланкою навчання й одним із критеріїв оцінки роботи з виховання клінічного мислення і методології лікування на кафедрі хірургічної стоматології є написання і захист студентами академічної історії хвороби. Студенти, вивчаючи основи клінічної щелепно-лицевої хірургії, працюючи біля ліжка хворого* в умовах приймального відділення, в перев'язувальній та операційній, аналізуючи дані клінічних, лабораторних та інструментальних методів дослідження, індивідуальних особливостей перебігу хвороби, атипових і рідкісних форм патологічних процесів, оформляють академічну історію хвороби. Обов'язковою умовою є самостійна робота студента із обстеження, обґрунтування діагнозу хвороби, диференційного

діагнозу, вибору методів лікування, вирішення питань тимчасової непрацездатності і реабілітації хворого.

Для виховання і закріплення клінічного мислення вкрай необхідна висока доклінічна теоретична і методологічна підготовка студентів, глибоке знання методів дослідження, симптоматики хвороби і комплексів лікування.

Важливим етапом практичної і теоретичної підготовки лікарів-стоматологів за фахом є навчання студентів у субординатурі, коли випускники стоматологічного факультету повторюють пропедевтичний курс, теоретичний матеріал IV і V курсів і ведуть самостійний лікарський прийом хворих під контролем викладача. Під час занять у субординатурі відпрацьовуються навички спілкування з хворим, прийняття лікарських рішень, діагностичні та лікувальні маніпуляції.

Завершальним етапом контролю фахової теоретичної і практичної під-

готовки випусників стоматологічного факультету є випускний державний іспит. На ньому випусники в умовах поліклініки і щелепно-лицьового стаціонару в конкретній клінічній ситуації демонструють засвоєні знання й уміння. Оцінюються вміння майбутнього лікаря-спеціаліста спілкуватися з пацієнтом, уміння правильного опитування і розпитування людини, що страждає, навички огляду, пальпації, перкусії органів і тканин щелепно-лицьової ділянки, знання симптомів різних груп хвороб, уміння виділити їх і згрупувати, провести диференційний діагноз, на підставі чого встановити попередній діагноз, розробити план обстеження і лікування хворого. Особлива увага на практичному іспиті приділяється знанням додаткових методів обстеження хворого й умінням інтерпретації наявних даних - результатів клінічних і параклінічних досліджень фізіологічних середовищ організму, даних морфологічних методів дослідження, читання рентгенограм, томограм.

Після самостійного обстеження хворого і визначення діагнозу, розробки плану лікування випусник, що екзамонується, доповідає державній екзаменаційній комісії про стан хворого, виявлені симптоми, встановлений діагноз і накреслений план лікування.

Далі випусник демонструє практичні навички, опановані за весь період навчання у вузі, - вибирає вид, метод анестезії, лікарський препарат і здійснює знеболювання тканин щелепно-лицьової ділянки, проводить оперативні втручання - видалення зубів, розтин і дренивання локальних гнійно-запальних осередків, репозицію, фіксацію відламків та імобілізацію щелеп, хірургічну обробку ран обличчя, вирізання пухлиноподібних утворів і доброякісних пухлин, призначає лікування хворому в післяопераційному періоді і дає рекомендації щодо догляду за хворим. За необхідності випусник демонструє уміння надання невідкладної медичної допомоги хворим. Важливим компонентом випускного практичного іспиту є оцінка знань і навичок роботи майбутнього лікаря-спеціаліста з медичною документацією - правильність оформлення медичної карти стоматологічного хворого, листка щоденного обліку роботи лікаря, щоденника роботи лікаря, додаткової медичної документації, документації, що констатує тимчасову непрацездатність хворого.

Таким чином, успішне складання випускного професійно-орієнтованого екзамену з фаху неможливе без належного високого рівня засвоєння загальномедичних і спеціальних знань та опанування практичними діагностичними і лікувальними навичками.